

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
факультету систем і засобів масової комунікації

Юлія ГАРКАВЕНКО

«30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.8 Медіааналітика та медіаекспертиза

шифр

і повна назва навчальної дисципліни

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 06 Журналістика

спеціальність 061 Журналістика

освітня програма Медіакомунікації

рік набору 2023/2024 форма навчання денна термін навчання 1 рік 5 місяців

вид дисципліни обов'язкова

Розробник Гудошник Оксана Василівна, доцент кафедри ЗМК, канд. філол.наук
вказати розробників: ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання

підпис

Погоджено гарант ОП

(підпис)

Людмила ХОТЮН

(ім'я та прізвище)

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри масової та міжнародної комунікації
Протокол від «15» червня 2023 р. року № 12

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету систем і засобів масової
комунікації

Протокол від «30» серпня 2023 року № 01

Дніпро
2023

Опис навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Навчальний рік (роки*) викладання дисципліни	Курс	Семестр	Підсумковий контроль				Індивідуальні завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)						
			екзамен	диф.залік	залік	курсова робота	форма	кількість		всього	аудиторні				самостійна робота	
											всього аудиторних	лекції	практичні заняття	семінарські заняття		лабораторні заняття
2023/2024	5	1		1					3	90	32	16	16			58

1. Мета дисципліни: формування комплексної компетенції з медіаекспертизи та медіааналітичної роботи;

Завдання:

- сформувати вміння аналізувати сучасний стан медійної системи;
- навчити поєднувати дотримання журналістських стандартів з новими умовами журналістської роботи;
- вміти використовувати інструменти медіааналізу та медіааналітики у практичній діяльності

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за ОП «Медіакомунікації»

Загальні компетентності

ЗК 05 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК09. Здатність організовувати процес медійного виробництва та керувати ним.

Програмні результати навчання:

ПР02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

ПР04. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

ПР07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН08. Використовувати передові знання і методики у процесі дослідження діяльності та створення нових медіаінституцій.

ПР09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

ПР10. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з організацією нових медіаустанов та інституцій.

ПР11. Брати продуктивну участь у розробленні проєктів документів, що регламентують діяльність в усіх сферах журналістики, обґрунтовувати суспільну потребу в їх прийнятті, прогнозувати результати їх впливу на суспільство.

ПР12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проєкти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

ПР15. Організовувати діяльність медіапідприємств та здійснювати медіапланування

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

Опанування навчальної дисципліни не потребує попередніх вимог.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
1	Формування загального уявлення про виникнення та генезу сучасних ЗМК	ПР21. Знати особливості сучасної медіасистеми та адаптувати інформаційний продукт під запити та функції певного її елементу.	1.1
2	Набуття знань щодо глобальних інформаційних процесів і тенденцій, що сприяють розвиткові інформаційного суспільства	ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	1.2-1.5
3	На прикладі провідних ЗМІ світу вміти аналізувати основні закономірності сучасних інформаційних процесів	ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел. ПР20. Застосовувати знання вітчизняного і зарубіжного досвіду при створенні медійного продукту, використовувати певні методи та прийоми у власній практичній діяльності.	1.4
4	Орієнтуватися у світових масово-інформаційних та комунікативних процесах	ПР19. Використовувати набуті знання в умовах динамічності сучасного мультимедійного продукту; застосовувати практичні рекомендації у процесі створення професійного та конкурентного продукту для мас-медіа. ПР21. Знати особливості сучасної медіасистеми та адаптувати інформаційний продукт під запити та функції певного її елементу.	1.4
5	Застосовувати прийоми збору, обробки і аналітичного узагальнення інформаційних повідомлень з урахуванням національних особливостей медіасистем	ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань. ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.	1.3
6	На прикладі практичних медіакейсів презентувати результати власного аналізу структурно-типологічної моделі видання. Вміти доводити свою думку з використанням наукової аргументації та журналістської практики	ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань. ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень ПР12. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою.	Практичні 1.1-1.2

4. Структура навчальної дисципліни. Форма навчання денна.

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*				
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
1 семестр						
<i>Розділ 1.</i>						
1	Тема 1.1 Вступ. Програмні засади курсу	4	4			10
2	Тема 1.2 Медіаграмотність і медіаосвіта як основа медіакомпетентності. Інструменти та алгоритми медіааналітичної діяльності	2	2			10
3	Тема 1.3 Експерткратія: визначення поняття. Медійний складник соціокультурного феномена.	2	2			10
4	Тема 1.4 Технології медіааналітики та медіаекспертизи. Практичні кейси.	4	4			10
5	Тема 1.5 Медіааналітика та медіаекспертиза під час війни. Практичні кейси.	4	4			18
Всього		16	16			58

Тематика практичних занять

№ Теми	Тематика (назва) практичного / семінарського / лабораторного заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
<i>Розділ 1.</i>			
Тема 1.1	Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів.	2	1-7,11,20
Тема 1.2	Аналіз змін і перетворень у медійній сфері. Моніторинг як інструмент медіааналізу та медіаекспертизи	4	2,3,10,11,
Тема 1.3	Громадська журналістика	2	5,7,12,13
Тема 1.4	Експертиза різноманітних жанрів медіатекстів	4	4,14,15
Тема 1.5	Медійний феномен воєнних експертів	4	8,9,15,18,19
Всього годин		16	-

Тематика самостійної роботи

№ Теми	Тема самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
Тема 1.1	Медіамоніторинг як вид оцінки медіадіяльності.	10	1,2,3
Тема 1.2	Види аналітичної документації: аналітичне дослідження, аналітична записка.	10	16,17
Тема 1.3	Феномен експерткратії у дзеркалі філософського аналізу.	10	1-7,11,20
Тема 1.4	Медіаекспертні війни. Професійна експертиза	10	15,18,19

	інформаційного середовища.		
Тема 1.5	Інструменти аналізу відкритих даних. Чинники популярності воєнної аналітики на сучасному етапі.	18	8,9, 13, 15,18,19
Всього годин		58	

5. Схема формування оцінки.

5.1 Шкала відповідності оцінювання:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Good		82-89
		75-81
		64-74
Задовільно/Satisfactory		60-63
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточний контроль:

Форма оцінювання	Строки проведення оцінювання (тижні викладання)	Максимальна кількість балів
Опитування-бесіда за темами практичних занять (теми 1.1-2.6) 4 бали за доповідь	5-15 тиждень	32
Практичні кейси (виступи, презентації) теми 1.4, 1.5 (15 балів)	6-16 тижні	30
Оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи (5 завдань по 5 балів). Заліковий тест	10-15 тиждень	25
		13
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання		100

Семестровий контроль:

Форма оцінювання	Максимальна кількість балів
Диференційований залік	100

5.3 Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання знань здобувачів*	
<i>Форма 1. Опанування тем практичних занять</i>	
Бали	Критерій
незараховано	
2-4	Залежно від рівня підготовки до практичного заняття
<i>Форма 2. Практичні кейси</i>	
Бали	Критерій
5 балів	Здобувач у загальних рисах орієнтується в темі
6-10 балів	Здобувач може проаналізувати окремі тексти, презентувати загальні дані, авторська ініціатива у пошуку матеріалу відсутня

15	Здобувач вільно орієнтується в медійному контексті, демонструє інструменти аналітичного аналізу, вміє робити аналітичні узагальнення, висновки ґрунтовні та самостійні.
Форма 3. Оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи (виступ, презентація за темою дослідження)	
Бали	Критерій
5 балів	Виступ з окремим тематичним завданням (рівень підготовки та презентації)
18 балів	Тестові завдання

6. Методи навчання, інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

Методи навчання: лекції, практичні; практичні кейси; виконання завдань самостійної роботи.

Інструменти та обладнання: Під час виконання самостійної роботи використовуються потужності навчальної лабораторії ФЗСМК ДНУ. КМР (КНР) проводиться у вигляді онлайн тестових завдань на платформі Офіс 365. Під час роботи онлайн використовується платформа Teams, курс лекцій супроводжується презентаціями та роботою з тематичними сайтами.

Програмне забезпечення: Програмне забезпечення для організації дистанційного навчання і комп'ютерного тестування: MS Office 365, MS Teams, MS Forms, MS PowerPoint, пакети прикладних програм Microsoft Office 2007 (MS Word); Google Chrome.

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Варенко М. В. Інформаційно-аналітична діяльність : [навч. посіб.]. Київ : Університет «Україна», 2013. 423 с.
2. Зарембо К. Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту. Київ ; Віхола, 2023. 224 с.
3. Медіаосвіта та медіаграмотність: [підручник] / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за наук. ред. В.В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
4. Медіапсихологія : [навч. посіб.] уклад. Н. А. Харченко. Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. 165 с.
5. Митко А. М. Політична аналітика: [навч. посіб.]. Луцьк : Вежа-друк, 2014. 224 с.
6. Посібник з журналістської етики [Куликов А., Кузьменко Л., Дворовий М., Дуцик Д., Куц Л.]. Київ : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с. <https://cje.org.ua/library/posibnyk-z-zhurnalistskoi-etyky/>
7. Саморегуляція в українських медіа: як це працює? Із досвіду роботи Комісії з журналістської етики: аналітично-довідковий збірник / за заг. ред. Л. Кузьменко, Л. Куц, О. Погорелова. Київ : Комісія з журналістської етики, 2021. 93 с.

Додаткова:

8. Horbyk R.. Mediatisation of War and the Military. Корецька-Пієх, К., & Bolin, G. *Contemporary challenges in mediatisation research*. Routledge, 2023.
9. Білоусенко О. Воєнні блогери й експерти, яких варто читати, щоб глибше розуміти події на фронті. 20.03.2022.URL: <https://ms.detector.media/trendi/post/29209/2022-03-20-voieni-blogery-y-eksperty-yak-ykh-var-to-chytaty-shchoby-glybshe-zrozumity-podii-na-fronti/>
10. Бутиріна М. Істиною володіє той, хто контролює наративи. Медіанаративи: монографія. Дніпро : Ліра, 2022. С. 4–15.
11. Бухтатий О. Україна медійна: на порозі інформаційної революції : монографія. Київ : Видавець СВС Панасенко, 2015. – 208 с.

12. Ворожко Т. Три причини, чому більшість аналітиків помилялися щодо війни в Україні. 25.02.2023. URL: <https://ukrainian.voanews.com/a/try-prychyny-pomylkovych-prognoziv/6978698.html> (дата звернення 12.05.2023)
13. Гігінз Е. Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. Київ : Наш формат, 2022.
14. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К. :
15. Мамонтова Е. В. Публічна аналітика як феномен медіа-дискурсу російсько-української війни. Актуальні проблеми політики. Вип 71. 2023. С. 136–143.
16. Медіапсихологія: на перетині інформаційного та освітнього просторів. Київ : Міленіум, 2014. 346 с.
17. Почепцов Г. Сенси і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 316 с
18. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. 504 с.
19. Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Київ : Vivat, 2021
20. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. Київ : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. 358 с.

Інформаційні ресурси:

21. Експлейнери: журналістська етика. 2023. <https://cje.org.ua/library/ekspleynery-zhurnalistska-etyka/>
22. <https://detector.media/>
23. <https://imi.org.ua/>
24. <http://www.telekritika.ua/> .
25. <http://www.mediakrytyka.info/>.
26. <http://osvita.mediasapiens.ua>
27. Центр Разумкова: <http://razumkov.org.ua/ukr/index.php>.
28. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва: <http://dif.org.ua..>
29. Київський міжнародний інститут соціології (КМІС): <http://www.kiis.com.ua>